

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

HAZİRAN 2023
Sayı 122

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GÜNCEL GELİŞMELER

<u>Küresel Endeksler</u>	<u>1</u>
<u>Küresel Piyasalar</u>	<u>2</u>
<u>Büyüme Oranı</u>	<u>3</u>
<u>Enflasyon Oranı</u>	<u>4</u>
<u>Faiz Oranı</u>	<u>5</u>
<u>Sanayi Üretim Endeksi</u>	<u>6</u>
<u>İmalat PMI Endeksi</u>	<u>7</u>
<u>İşsizlik Oranı</u>	<u>8</u>
<u>Döviz Kurları</u>	<u>9</u>
<u>Dış Ticaret</u>	<u>10</u>
<u>Dünya Borsaları</u>	<u>11</u>
<u>Teknoloji ve İnovasyon Gündemi</u>	<u>12</u>

TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GÜNCEL GELİŞMELER

<u>Büyüme - 2023 I. Çeyrek</u>	<u>13</u>
<u>Enflasyon - Mayıs 2023</u>	<u>14</u>
<u>Sanayi Üretim Endeksi - Nisan 2023</u>	<u>15</u>
<u>Kapasite Kullanım Oranı - Mayıs 2023</u>	<u>16</u>
<u>Hane Halkı İşgücü Verileri - Nisan 2023</u>	<u>17</u>
<u>Güven Endeksleri - Mayıs 2023</u>	<u>18</u>
<u>Bütçe Gerçekleşmeleri - Nisan 2023</u>	<u>18</u>
<u>Ödemeler Dengesi - Nisan 2023</u>	<u>19</u>
<u>Dış Ticaret Verileri - Nisan 2023</u>	<u>20</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye</u>	<u>21</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir</u>	<u>22</u>

DİJİTALLEŞME VE YEŞİL DÖNÜŞÜMDE KÜRESEL LİDER FİRMA İNCELEMELERİ

<u>Novo Nordisk Firma İncelemesi</u>	<u>23</u>
--------------------------------------	-----------

DÖNEM ENDEKS DEĞİŞİM DURUM

GLOBAL İMALAT PMI ENDEKSİ

Mayıs 2023	49,6	0,0	Martta 0,3 puan gerilemeyle 49,6 değerini alan Global İmalat PMI Endeksi, nisanda ve mayısta değişim göstermeyerek, 3 aydır aynı düzeyde kaldı.
Nisan 2023	49,6	0,0	
Mart 2023	49,6	-0,3	

KÜRESEL GIDA FİYATLARI ENDEKSİ

Mayıs 2023	124,3	%-2,6	Nisanda ibre değiştirerek aylık bazda %0,6 oranında artan küresel gıda fiyatları, mayısta tekrar düşüşe geçerek aylık bazda %-2,6 azaldı.
Nisan 2023	127,2	%0,6	
Mart 2023	126,9	%-2,1	

CPB-DÜNYA TİCARET HACMİ ENDEKSİ

Mart 2023	133,1	%1,5	Dünya ticaret hacmi endeksi, ocakta %-0,1, şubatta %-0,8 oranında azalmasının ardından, martta yükselişe geçerek %1,5 oranında arttı.
Şubat 2023	131,1	%-0,8	
Ocak 2023	132,2	%-0,1	

BALTİK KURU YÜK ENDEKSİ

Mayıs 2023	977	%-38,1	Ocakta gerileyen endeks; şubat, mart, nisan boyunca yükseldi. Ancak, mayıs ayı geçici verilerine göre, endeks ibre değiştirerek %-14,5 geriledi.
Nisan 2023	1.576	%13,5	
Mart 2023	1.389	%40,3	

MSCI-MORGAN STANLEY DÜNYA ENDEKSİ

Mayıs 2023	2.801	%-1,3	Martta ve nisanda yükselen endeks mayıs ayında ise ibre değiştirerek düşüşe geçti. Haziran ayı geçici verilerine göre ise endeks tekrar yükseliyor.
Nisan 2023	2.836	%1,6	
Mart 2023	2.791	%2,8	

MSCI- GELİŞMEKTE OLAN PİYASALAR ENDEKSİ

Mayıs 2023	959	%-1,9	Martta yükselen endeks, nisan ve mayıs aylarında daraldı. Haziran ayı geçici verileri göre ise endeks tekrar yükselişe geçti.
Nisan 2023	977	%-1,3	
Mart 2023	990	%2,7	

VIX-VOLATİLİTE KORKU ENDEKSİ

Mayıs 2023	17,94	%13,7	Martta ve nisanda azalan volatilitte, mayıs ayında yükselişe geçerek piyasalarda oynaklığın arttığına işaret etti.
Nisan 2023	15,78	%-15,6	
Mart 2023	18,70	%-9,7	

DÖNEM

PARİTE

DEĞİŞİM

DURUM

HAM PETROL (\$)

Mayıs 2023	68,09 \$	%-11,3	Petrol fiyatlarında dalgalı seyir izlemeye devam ediyor. Nisanda hafif yükselen fiyatlar, mayısta %11 gerileyerek, 68 dolar düzeyinde fiyatlandı.
Nisan 2023	76,78 \$	%1,5	
Mart 2023	75,67 \$	%-1,8	

ALTIN/ONS (\$)

Mayıs 2023	1.982,10 \$	%-1,8	Martta ve nisanda yükselen altın fiyatları mayısta %-1,8 oranında geriledi. Haziran ayı geçici verilerine göre ise fiyatlardaki gerileme devam ediyor.
Nisan 2023	2.018,30 \$	%0,7	
Mart 2023	2.004,10 \$	%8,1	

GÜMÜŞ/ONS (\$)

Mayıs 2023	23,59 \$	%-7,3	Mart ve nisanda yükselen gümüş fiyatları, mayısta ibre değiştirerek tekrar geriledi. Haziran ayı geçici verilerine göre ise fiyatlar tekrar yükseliyor.
Nisan 2023	25,45 \$	%8,9	
Mart 2023	23,38 \$	%11,3	

*Haziran ayı verileri geçici verilerdir.

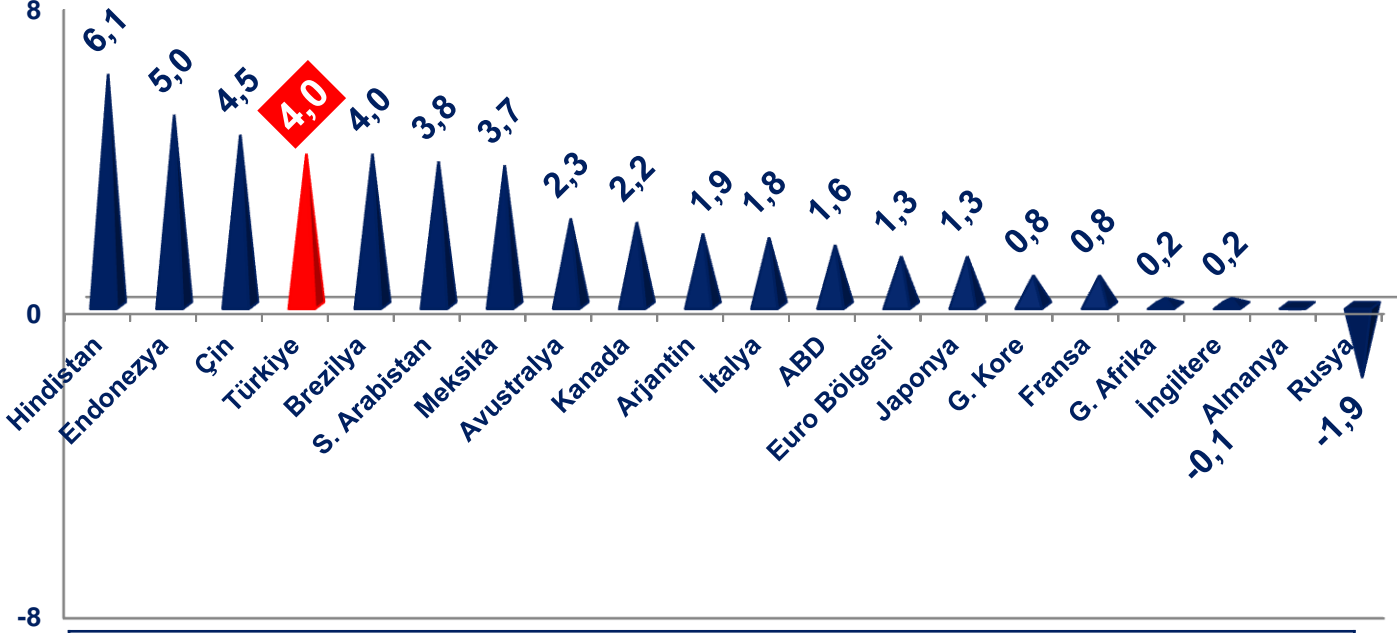
Kaynak: Markit PMI, FAO, Investing, Trading Economics

Küresel resesyonun endişe edilen düzeyde olumsuz olmayabileceğine yönelik algı değişimi, 2023 ilk çeyrekte Çin başta olmak üzere bazı ülkelere olumlu yansıdı ve önceki çeyreğe göre daha iyi bir büyüme performansı kaydedildi.

Gelişmiş ülkeler ise kendi içinde ayrıştı. Euro Bölgesi, Almanya ve İngiltere büyümesi ivme kaybederken; ABD, İtalya ve Fransa büyümesi hafif ivme kazandı.

Türkiye'nin 1. çeyrek büyümesi, yaşanan deprem felaketine rağmen, %4,0 ile beklentilerin üzerinde gerçekleşti.

ÜLKELER	Güncel Büyüme (%)	Bir Önceki Büyüme (%)	Güncel Dönem
Hindistan	6,1	4,5	Mart/2023
Endonezya	5,0	5,01	Mart/2023
Çin	4,5	2,9	Mart/2023
Türkiye	4,0	3,5	Mart/2023
Brezilya	4,0	1,9	Mart/2023
S. Arabistan	3,8	5,5	Mart/2023
Meksika	3,7	3,6	Mart/2023
Avustralya	2,3	2,7	Mart/2023
Kanada	2,2	2,1	Mart/2023
Arjantin	1,9	5,9	Aralık/2022
İtalya	1,8	1,4	Mart/2023
ABD	1,6	0,9	Mart/2023
Euro Bölgesi	1,3	1,8	Mart/2023
Japonya	1,3	0,4	Mart/2023
G. Kore	0,8	1,3	Mart/2023
Fransa	0,8	0,5	Mart/2023
G. Afrika	0,2	0,8	Mart/2023
İngiltere	0,2	0,6	Mart/2023
Almanya	-0,1	0,8	Mart/2023
Rusya	-1,9	-2,7	Mart/2023

Kaynak: Trading Economics

Enflasyon dünya genelinde hafif düzeyde hız kesmeye devam ediyor.

Ancak, enflasyonun beklentilerden daha uzun vadeli olacağına yönelik algı da güçleniyor. Türkiye'nin tüketici enflasyon oranı da gerilerken, G20 ülkeleri içerisinde Arjantin'in ardından ikinci sırada yer alarak, diğer ülkelerden ayrılmaya nisanda da devam etti.

Açıklanan en güncel veriler itibarıyla;

G20 ülkelerindeki **en yüksek enflasyon oranı;**

-Arjantin: %109,0

-Türkiye: %39,59

-İngiltere: %8,7

G20 ülkelerindeki **en düşük enflasyon oranı;**

-Çin: %0,2

-Rusya: %2,5

-S. Arabistan: %2,7

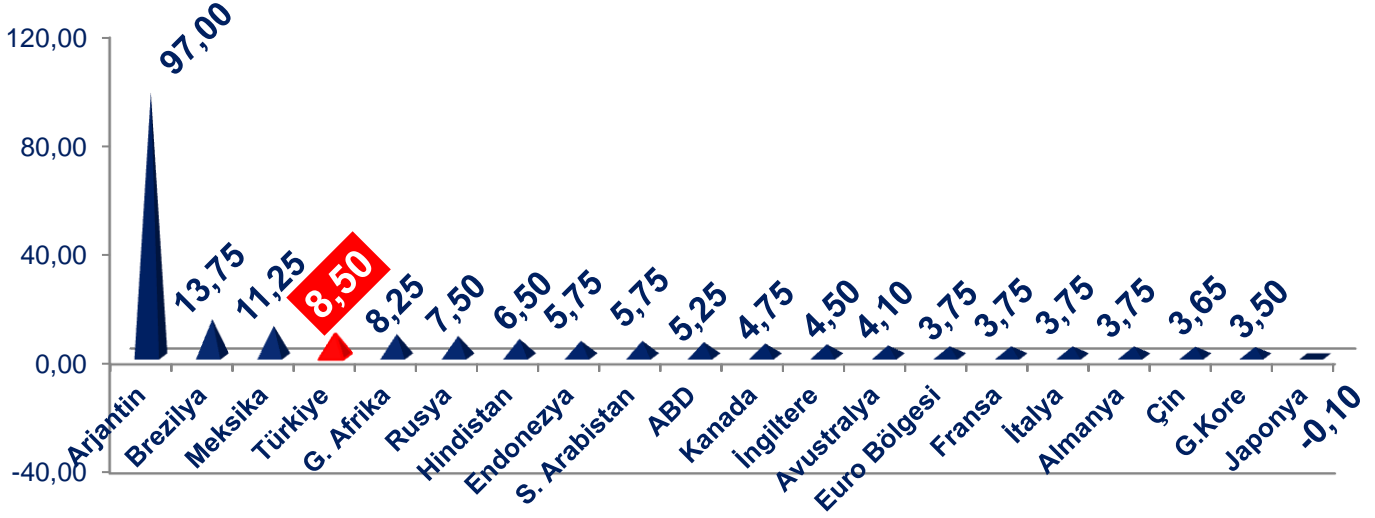
ÜLKELER	Güncel Enflasyon (%)	Bir Önceki Ayın Enflasyonu (%)	Güncel Dönem
Arjantin	109,0	104,0	Nisan/2023
Türkiye	39,6	43,7	Mayıs/2023
İngiltere	8,7	10,1	Nisan/2023
İtalya	7,6	8,2	Mayıs/2023
Avustralya	7,0	7,8	Mart/2023
G. Afrika	6,8	7,1	Nisan/2023
Almanya	6,1	7,2	Mart/2023
Euro Bölgesi	6,1	7,0	Mayıs/2023
Meksika	5,8	6,3	Mayıs/2023
Fransa	5,1	5,9	Mayıs/2023
ABD	4,9	5,0	Nisan/2023
Kanada	4,4	4,3	Nisan/2023
Hindistan	4,3	4,7	Mayıs/2023
Endonezya	4,0	4,3	Mayıs/2023
Brezilya	3,9	4,2	Mayıs/2023
Japonya	3,5	3,2	Nisan/2023
G. Kore	3,3	4,2	Mayıs/2023
S. Arabistan	2,7	2,7	Nisan/2023
Rusya	2,5	2,3	Mayıs/2023
Çin	0,2	0,1	Mayıs/2023

Kaynak: Trading Economics

POLİTİKA FAİZ ORANI (%)

Enflasyonun dünya genelinde hız kesmeye devam etmesi ve bankacılık sektörüne yönelik artan endişeler sebebiyle, faiz artırımlarında duraksamalar başladı. Açıklanan en güncel veriler itibarıyla G20 ülkelerindeki;

- 11 ülkenin Merkez Bankası faiz artırımına gitti.
- 9 ülkenin Merkez Bankası faizi sabit bıraktı.

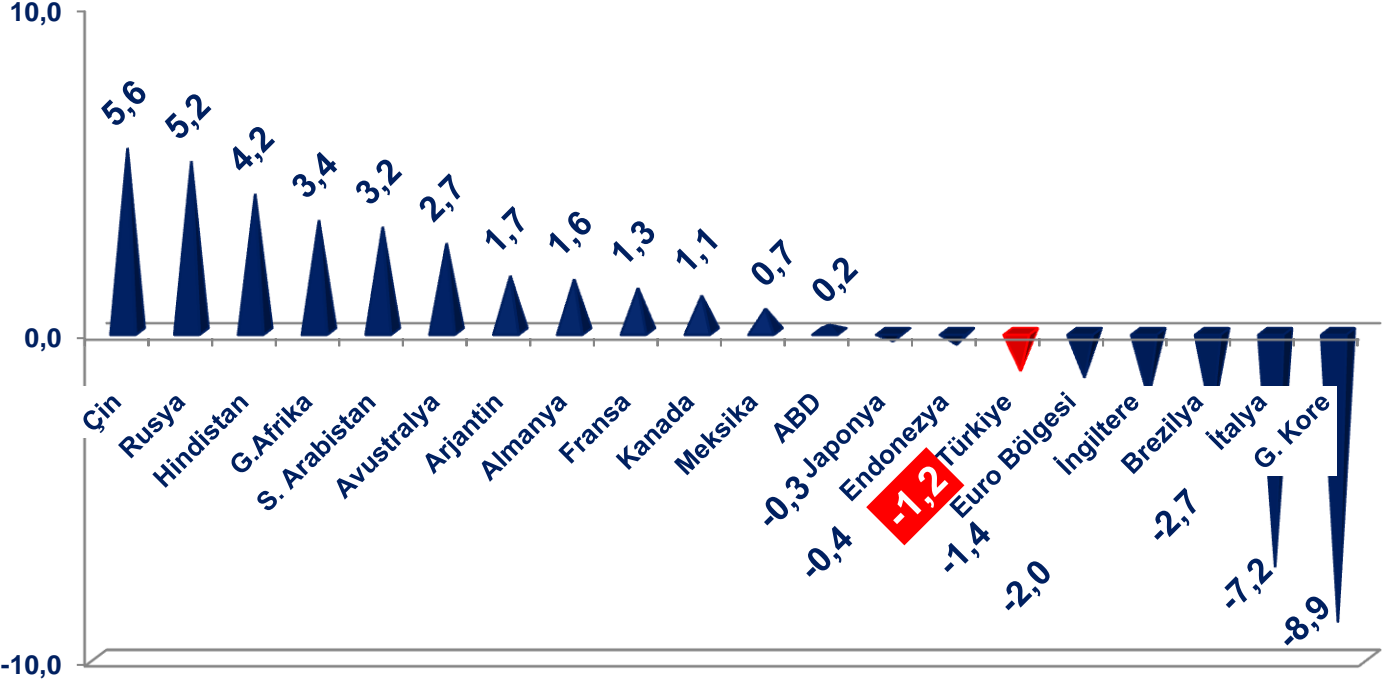

ÜLKELER	Güncel Faiz (%)	Bir Önceki Faiz (%)	Güncel Dönem	Durum
Arjantin	97,00	91,00	Mayıs/2023	600 baz puan artış
Brezilya	13,75	13,75	Mayıs/2023	Sabit
Meksika	11,25	11,25	Mayıs/2023	Sabit
Türkiye	8,50	8,50	Mayıs/2023	Sabit
G. Afrika	8,25	7,75	Mayıs/2023	50 baz puan artış
Rusya	7,50	7,50	Haziran/2023	Sabit
Hindistan	6,50	6,50	Haziran/2023	Sabit
Endonezya	5,75	5,75	Mayıs/2023	Sabit
S. Arabistan	5,75	5,50	Mayıs/2023	25 baz puan artış
ABD	5,25	5,00	Mayıs/2023	25 baz puan artış
Kanada	4,75	4,50	Haziran/2023	25 baz puan artış
İngiltere	4,50	4,25	Mayıs/2023	25 baz puan artış
Avustralya	4,10	3,85	Haziran/2023	25 baz puan artış
Euro Bölgesi	3,75	3,50	Mayıs/2023	25 baz puan artış
Fransa	3,75	3,50	Mayıs/2023	25 baz puan artış
İtalya	3,75	3,50	Mayıs/2023	25 baz puan artış
Almanya	3,75	3,50	Mayıs/2023	25 baz puan artış
Çin	3,65	3,65	Haziran/2023	Sabit
G. Kore	3,50	3,50	Mayıs/2023	Sabit
Japonya	-0,10	-0,10	Mayıs/2023	Sabit

Kaynak: Trading Economics

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Sanayi üretimindeki dalgalanmalar devam ediyor. Nisan ayında Çin, Rusya, Hindistan gibi Asya ülkelerinin üretimi artışa geçerken, Türkiye'nin sanayi üretimi martta %-0,1 daralmasının ardından, nisanda %-1,2 oranında daha daraldı.

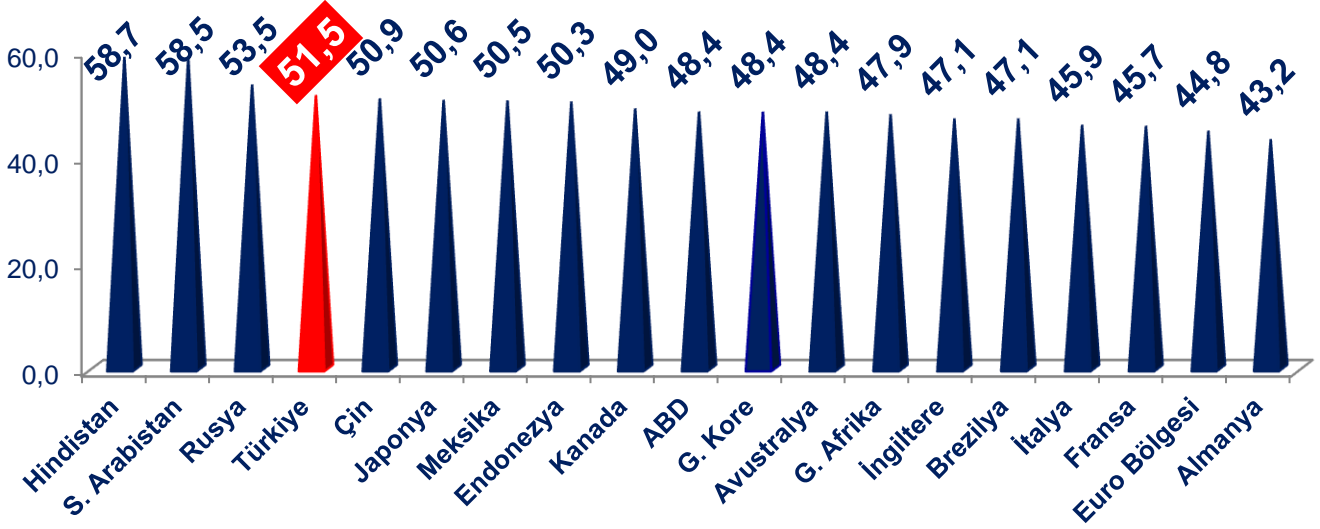
ÜLKELER	Güncel San. Ürt. (%)	Bir Önceki Ayın San. Ürt. (%)	Güncel Dönem
Çin	5,6	3,9	Nisan/2023
Rusya	5,2	1,2	Nisan/2023
Hindistan	4,2	1,7	Nisan/2023
G. Afrika	3,4	-1,8	Nisan/2023
S. Arabistan	3,2	4,1	Nisan/2023
Avustralya	2,7	1,9	Mart/2023
Arjantin	1,7	3,5	Nisan/2023
Almanya	1,6	2,3	Nisan/2023
Fransa	1,3	-0,05	Nisan/2023
Kanada	1,1	2,0	Mart/2023
Meksika	0,7	1,5	Nisan/2023
ABD	0,2	0,1	Nisan/2023
Japonya	-0,3	-0,6	Nisan/2023
Endonezya	-0,4	1,6	Mart/2023
Türkiye	-1,2	0,4	Nisan/2023
Euro Bölgesi	-1,4	2,0	Mart/2023
İngiltere	-2,0	-2,7	Mart/2023
Brezilya	-2,7	0,9	Nisan/2023
İtalya	-7,2	-3,2	Nisan/2023
G. Kore	-8,9	-7,6	Nisan/2023

Kaynak: Trading Economics

İmalat PMI Endeksleri, nisan ayında G20 ülkelerinin yarısında gerilemesinin ardından, mayıs ayında da ayrılmaya devam etti. Hindistan, S. Arabistan ve Rusya ilk 3 sırada yer aldı.

Türkiye imalat PMI endeksi, nisanda 0,6 puan daha artmasının ardından, mayısta sabit kalarak yine 51,5 değerini aldı.

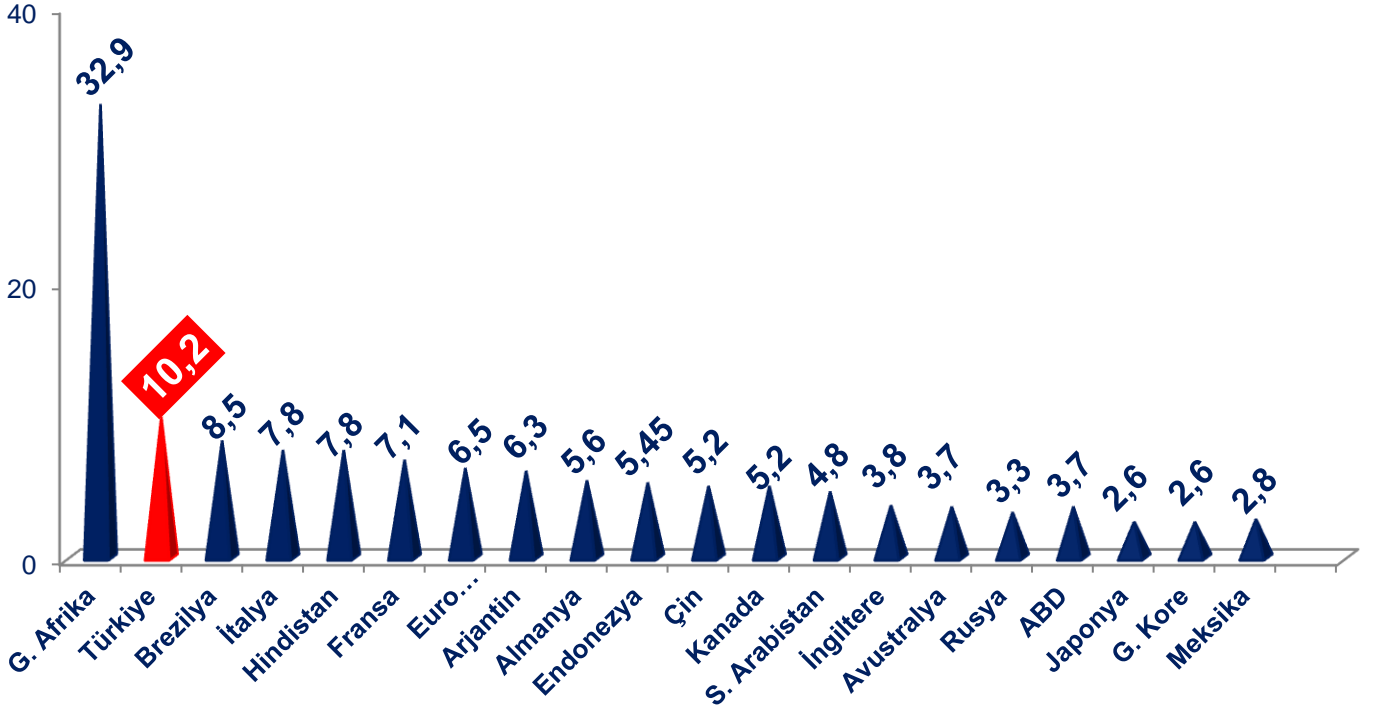

ÜLKELER	Güncel İmalat PMI Endeksi (Mayıs 2023)	Bir Önceki PMI Endeksi (Nisan 2023)	Değişim
Hindistan	58,7	57,2	1,5 puan artış
S. Arabistan	58,5	59,6	-1,1 puan azalış
Rusya	53,5	52,6	0,9 puan artış
Türkiye	51,5	51,5	Sabit
Çin	50,9	49,5	1,4 puan artış
Japonya	50,6	49,5	1,1 puan artış
Meksika	50,5	51,1	-0,6 puan azalış
Endonezya	50,3	52,7	-2,4 puan azalış
Kanada	49,0	50,2	-1,2 puan azalış
ABD	48,4	50,2	-1,8 puan azalış
G. Kore	48,4	48,1	0,3 puan artış
Avustralya	48,4	48,0	0,4 puan artış
G. Afrika	47,9	49,6	-1,7 puan azalış
İngiltere	47,1	47,8	-0,7 puan azalış
Brezilya	47,1	44,3	2,8 puan artış
İtalya	45,9	46,8	-0,9 puan azalış
Fransa	45,7	45,6	0,1 puan artış
Euro Bölgesi	44,8	45,8	-1,0 puan azalış
Almanya	43,2	44,5	-1,3 puan azalış

Kaynak: Markit PMI

Açıklanan güncel veriler itibarıyla; G20 grubunda G. Afrika'nın ve Türkiye'nin işsizlik oranı diğer ülkelerden yüksek oranda ayrılmaya ve çift hanede izlenmeye devam etti.

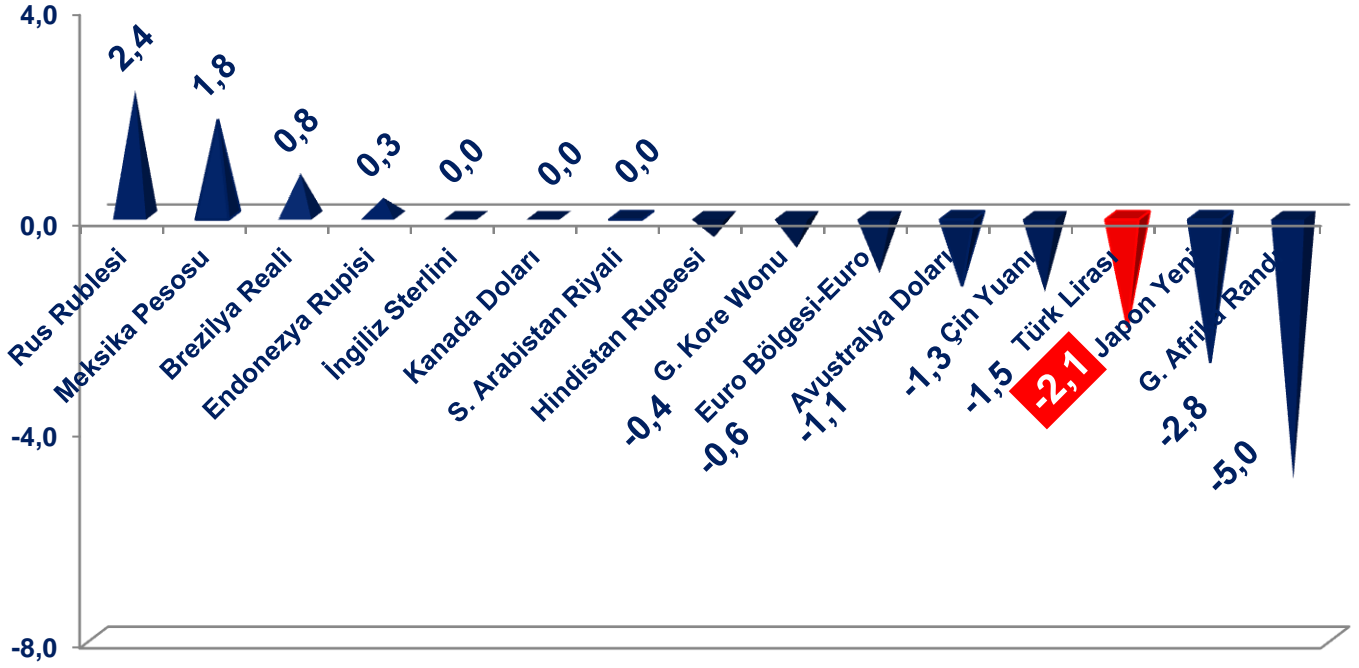

ÜLKELER	Güncel İşsizlik (%)	Bir Önceki İşsizlik (%)	Güncel Dönem
G. Afrika	32,9	32,7	Mart/2023
Türkiye	10,2	10,0	Nisan/2023
Brezilya	8,5	8,8	Nisan/2023
İtalya	7,8	7,9	Nisan/2023
Hindistan	7,8	7,5	Mart/2023
Fransa	7,1	7,1	Mart/2023
Euro Bölgesi	6,5	6,6	Nisan/2023
Arjantin	6,3	7,1	Aralık/2022
Almanya	5,6	5,6	Mayıs/2023
Endonezya	5,45	5,86	Mart/2023
Çin	5,2	5,3	Nisan/2023
Kanada	5,2	5	Mayıs/2023
S. Arabistan	4,8	5,8	Aralık/2022
İngiltere	3,8	3,9	Nisan/2023
Avustralya	3,7	3,5	Nisan/2023
Rusya	3,3	3,5	Nisan/2023
ABD	3,7	3,4	Mayıs/2023
Japonya	2,6	2,8	Nisan/2023
G. Kore	2,6	2,7	Nisan/2023
Meksika	2,8	2,4	Nisan/2023

Kaynak: Trading Economics

Kur piyasalarında dalgalı bir seyir izlenmeye devam ediyor. Martta negatife dönerek dolar karşısında değer kaybeden para birimlerinin çoğu nisanda dolar karşısında değer kazanmıştı. Mayıs ayında ise ciddi bir değişim kaydedilmedi. Türk Lirasındaki değer kaybı güçlenerek, nisanda %-1,8'in ardından mayısta %-2,1 olarak kaydedildi ve ortalama 19,74 TL'den fiyatlandı.

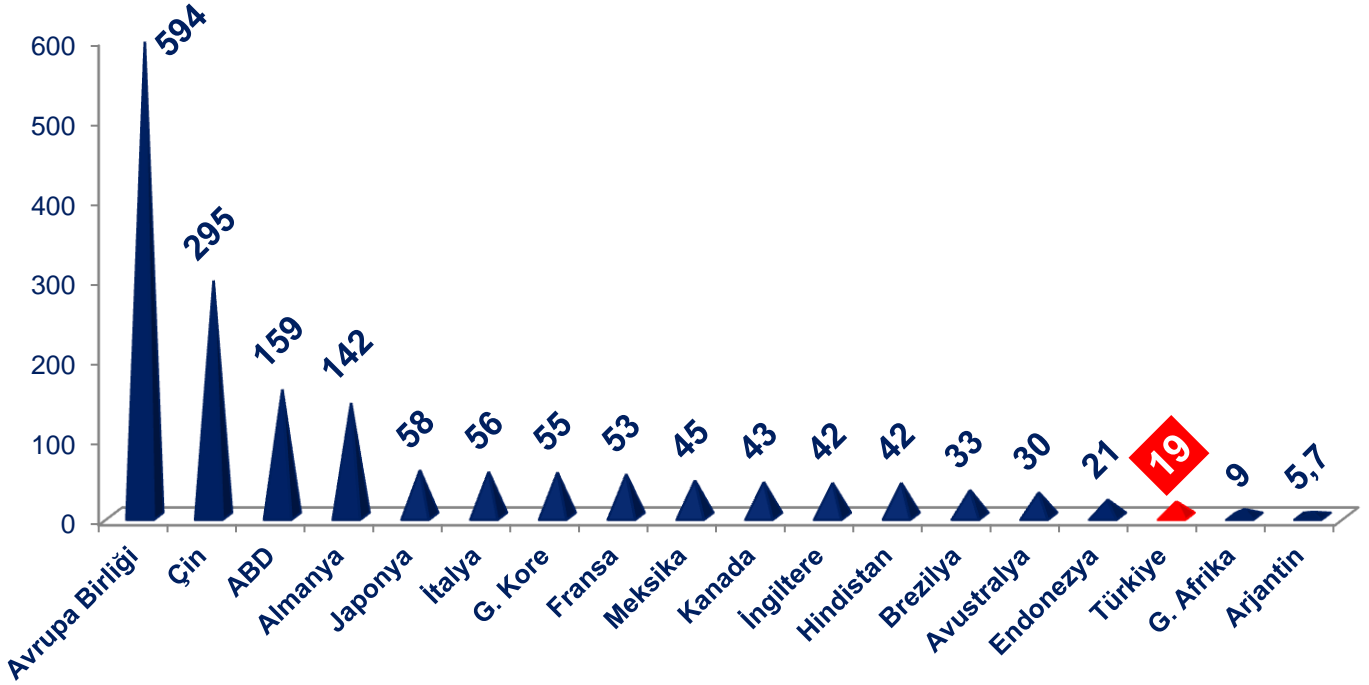
ÜLKELER	Para Birimi Değeri/Dolar (Nisan 2023)	Para Birimi Değeri/Dolar (Mayıs 2023)	Değişim (%)
Rus Rublesi	80,88	78,96	2,4
Meksika Pesosu	18,06	17,73	1,8
Brezilya Reali	5,01	4,97	0,8
Endonezya Rupisi	14.878,96	14.828,97	0,3
İngiliz Sterlini	0,80	0,80	0,0
Kanada Doları	1,35	1,35	0,0
S. Arabistan Riyali	3,75	3,75	0,0
Hindistan Rupeesi	81,95	82,29	-0,4
G. Kore Wonu	1.320,24	1.328,41	-0,6
Euro Bölgesi-Euro	0,91	0,92	-1,1
Avustralya Doları	1,49	1,51	-1,3
Çin Yuanı	6,88	6,98	-1,5
Türk Lirası	19,33	19,74	-2,1
Japon Yeni	133,42	137,15	-2,8
G. Afrika Randı	18,14	19,05	-5,0

Kaynak: X-Rates, Exchange Rates

Dünya ihracatı 2022 son çeyrekte hacim kaybetti. 2022 III. çeyrekte 6,2 trilyon dolar olan ihracat, IV. çeyrekte 6,0 trilyon dolar düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye ihracatı 2023 nisan ayında yıllık %17 azalışla 19,3 milyar dolar oldu.

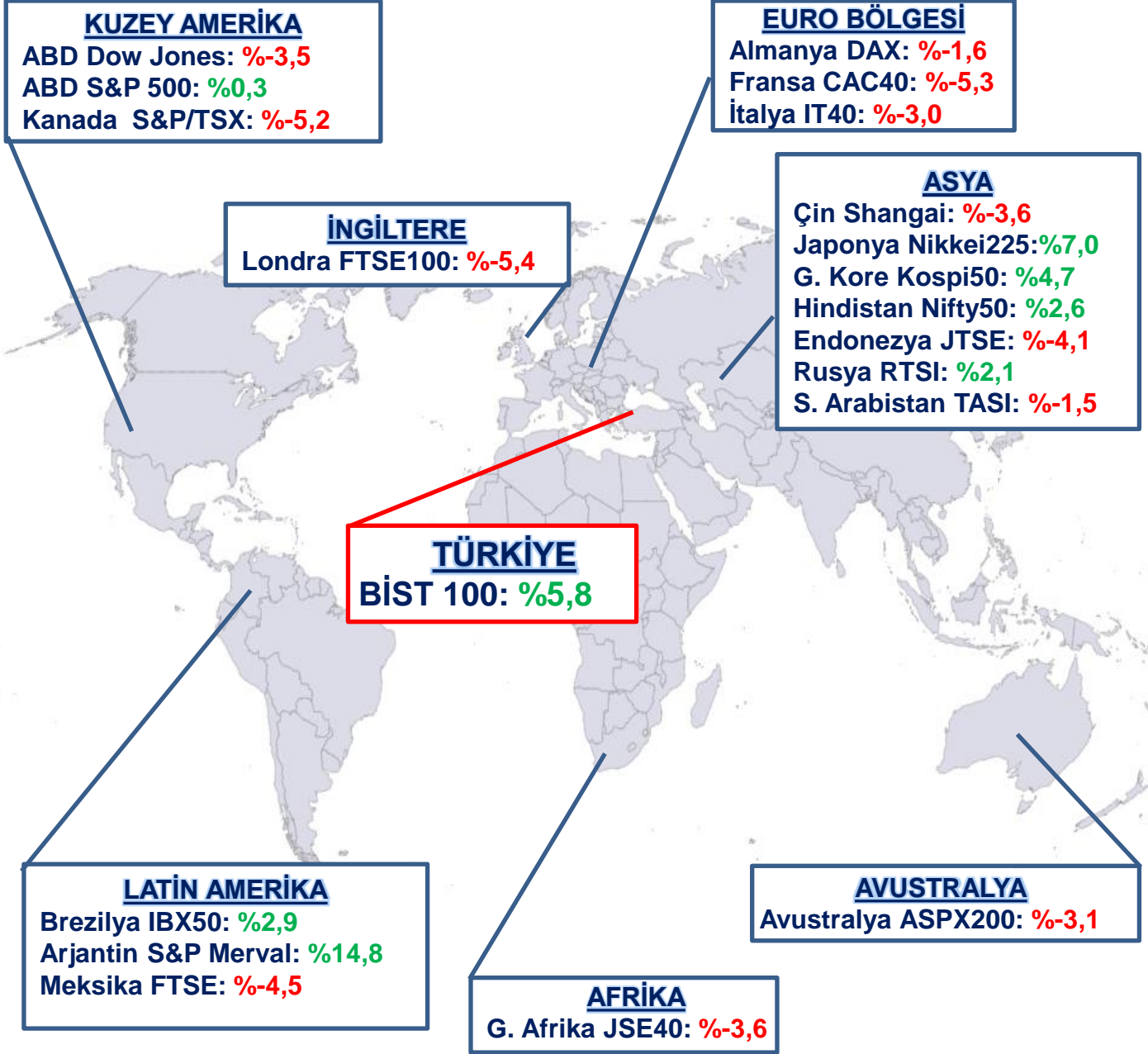

ÜLKELER	Güncel Dönem İhracatı (Milyar \$)	Bir Önceki İhracat (Milyar \$)	Güncel Dönem
Avrupa Birliği	594	668	Mart/2023
Çin	295	315	Nisan/2023
ABD	159	184	Mart/2023
Almanya	142	156	Mart/2023
Japonya	58	66	Mart/2023
İtalya	56	64	Mart/2023
G. Kore	55	50	Nisan/2023
Fransa	53	59	Mart/2023
Meksika	45	54	Mart/2023
Kanada	43	50	Mart/2023
İngiltere	42	46	Mart/2023
Hindistan	42	35	Nisan/2023
Brezilya	33	27	Nisan/2023
Avustralya	30	34	Mart/2023
Endonezya	21	23	Mart/2023
Türkiye	19	24	Nisan/2023
G. Afrika	9	11	Mart/2023
Arjantin	5,7	5,8	Nisan/2023
DÜNYA	6.043	6.215	2022/IV. Çeyrek

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

Martta kendi içinde ayrıışan, nisanda ise küresel piyasalardaki olumlu algının etkisiyle dünya genelinde ılımlı düzeyde yükselen borsa endeksleri, mayısta tekrar kendi içinde ayrıştı. Pek çok borsa artış seyrini azalışa bırakırken, diğerleri yükselişini sürdürdü. Türkiye Bist100 Endeksi son aylarda devam eden kayıplarının ardından, mayısta %5,8 değer artışıyla dikkat çekti.

Kaynak: Investing

Büyük otomobil firmalarının elektrikli araç ve batarya yatırımları devam ediyor. Güncel olarak Porsche, Mission X adındaki süper otomobilinin konsept tasarımını tanıttı. Model, elektrikli Taycan Turbo S'ten iki kat daha hızlı şarj edebilecek teknolojiye sahip olacağı belirtildi. Söz konusu model, geleceğin elektrikli spor otomobilinin neye benzeyebileceğine dair bir fikir vermesi açısından önemli bir gelişme olarak değerlendirildi.

Apple yeni artırılmış gerçeklik gözlüğü, Vision Pro'yu tanıttı. Son 20 yılın bütün önemli bilişim trendlerini bir araya getiren gözlük, piyasalarda oldukça ses getirdi. Bu açıdan Vision Pro, mobil cihazları da başlı başına değiştirebilir. Yakında piyasaya sürülmesi beklenen gözlüğün, ilk satış fiyatının 3.000 dolar civarında olması beklense de zamanla fiyatının düşeceği öngörülüyor.

Yapay zekanın kullanım alanı, her geçen gün yaygınlaşırken, son olarak doğal afet tahmininde kullanılmaya başlandı. 7 Analytics şirketi, sel felaketlerini yapay zeka ile önceden tahmin edebilen bir teknoloji geliştirdi. Söz konusu yapay zeka teknolojisi, incelediği bölgede suyun nerelerden gidebileceğini ve nasıl önlemler alabileceğiyle ilgili yöneticilere 72 saat önceden bir uyarı yapabiliyor.

Yenilenebilir enerji alanındaki yatırımlar artıyor. İngiltere'deki üniversite ve teknoloji şirketlerinin, uzay temelli güneş enerjisi sistemi geliştirmek için Fonun 3,3 milyon sterlini bakanlık, bir milyon sterlini ise İngiltere Uzay Ajansı tarafından karşılanacak. Bakanlığın hesaplamalarına göre, uzaya dayalı güneş enerjisi sistemleri İngiltere'nin enerji güvenliğinin artırılmasında ve fosil yakıt ihtiyacının azaltılarak faturaların düşürülmesinde önemli rol oynayacak.

AB-ABD Ticaret ve Teknoloji Konseyi'nin 4'üncü bakanlar toplantısı, AB Dönem Başkanı İsvç'te gerçekleştirildi. Toplantı kapsamında, AB ve ABD arasında 2021 yılında başlatılan Ticaret ve Teknoloji Konseyi bu alanlarda iş birliğinin ilerletilmesini ve yaşanan anlaşmazlıkların diyalog ortamında giderilmesini hedeflendi ve yapay zeka, gelişen teknolojiler, sanal platformlar, ticaret ve yatırım gibi konuları ele alındı.

BÜYÜME (2023 YILI I. ÇEYREK)

2022

%7,6

%7,8

%4,0

%3,5

%5,6

BÜYÜME HIZI (%)

2023

%4,0

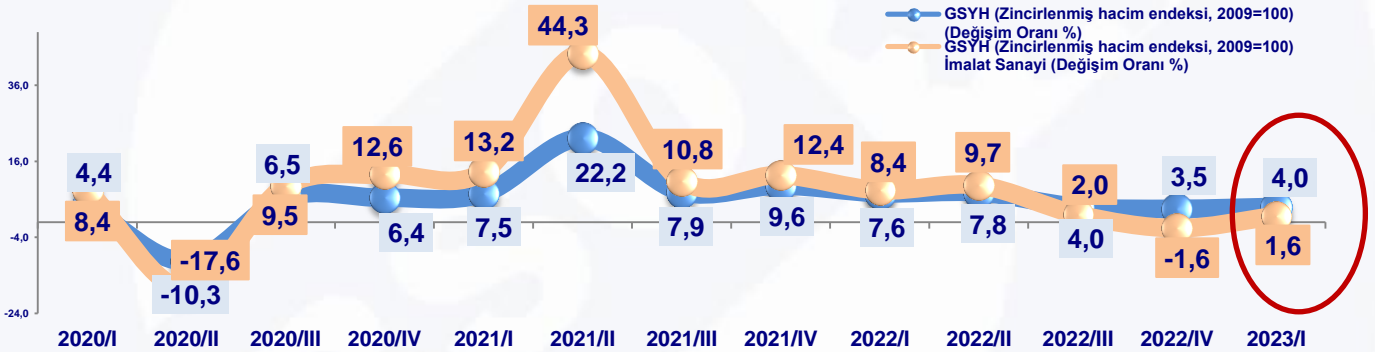
I. ÇEYREK II. ÇEYREK III. ÇEYREK IV. ÇEYREK YILLIK

Büyüme; 2023 yılı birinci çeyrekte; yıllık bazda %4,0 oranında büyüme gerçekleşti. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış büyüme, bir önceki çeyreğe göre %0,3 arttı.

2023 yılı ilk çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; hizmetler %12,4, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %12,0, finans ve sigorta faaliyetleri %11,2, bilgi ve iletişim faaliyetleri %8,1, diğer hizmet faaliyetleri %7,8, inşaat %5,1, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %3,6 ve gayrimenkul faaliyetleri %1,4 arttı. Tarım sektörü %3,8, sanayi ise %0,7 azalarak büyümeyi sınırlandırırken, inşaat sektörü son 5 yılın en yüksek artışını göstererek pozitif katkı sağladı. Hizmetler sektörü ise, ivme kazanarak büyümeyi destekledi.

Bu çeyrekte de özel tüketim harcamaları güçlü seyrini sürdürerek %16,2 ile kamu tüketim harcamaları %5,3 ile büyümeyi destekledi. Özel tüketimde %29,6 ile dayanıklı ve %28,8 ile yarı dayanıklı tüketim malları öne çıktı. Ayrıca, %14,4 oranında ithalattaki artış ile %-0,3 oranında ihracattaki azalışın etkisiyle net ihracat büyümeyi negatif yönde etkiledi. Yılın ilk çeyreğinde %4,9 ile yatırım harcamalarında artış gerçekleşti. İnşaat yatırımları %1,3 ve makine ve teçhizat yatırımları %8,0 oranında artışını sürdürdü.

İşgücü ödemelerinin Gayrisafi Katma Değer içerisindeki payı artarak %38,0 oldu. Tük tarafından bu artışta, EYT ile ilgili düzenlemelerinin yürürlüğe girmesiyle birlikte, kıdem tazminatı ödemelerinin etkili olduğu belirtildi.

Yılın ilk çeyreğinde deprem felaketi nedeniyle aşağı yönlü seyredeceği tahmin edilirken, özel tüketimin desteklediği büyüme ivme kaybetse de, ilk çeyrekte beklentilerin üzerinde gerçekleşti. Önümüzdeki günlerde ihracat pazarlarında ekonomik aktivitenin dalgalı seyretmesiyle, net ihracatın büyümeyi baskılayacağı tahmin edilmektedir.

TÜFE **Yıllık** **%39,59** **Aylık** **%0,04**
Yİ-ÜFE **%40,76** **%0,65**

Yİ-ÜFE'de sanayinin dört sektörünün yıllık bazdaki değişimleri; madencilik ve taş ocakçılığında %56,84, imalatta %42,34, elektrik, gaz üretimi ve dağıtımında %0,53 ve su temininde %66,27 artış olarak gerçekleşti.

2023 Mayıs ayında TÜFE'de ana harcama gruplarına göre;

YILLIK EN DÜŞÜK ARTIŞ

Giyim ve ayakkabı
%19,49

Konut
%20,73

Ulaştırma
%23,68

Alkollü içecekler
ve tütün
%30,10

YILLIK EN YÜKSEK ARTIŞ

Lokanta ve Oteller
%68,98

Sağlık
%66,93

Gıda ve Alkolsüz
İçecekler
%52,52

Eğitim
%50,86

**İşlenmemiş gıda
ürünleri, enerji,
alkollü içkiler ve
tütün ile altın hariç**

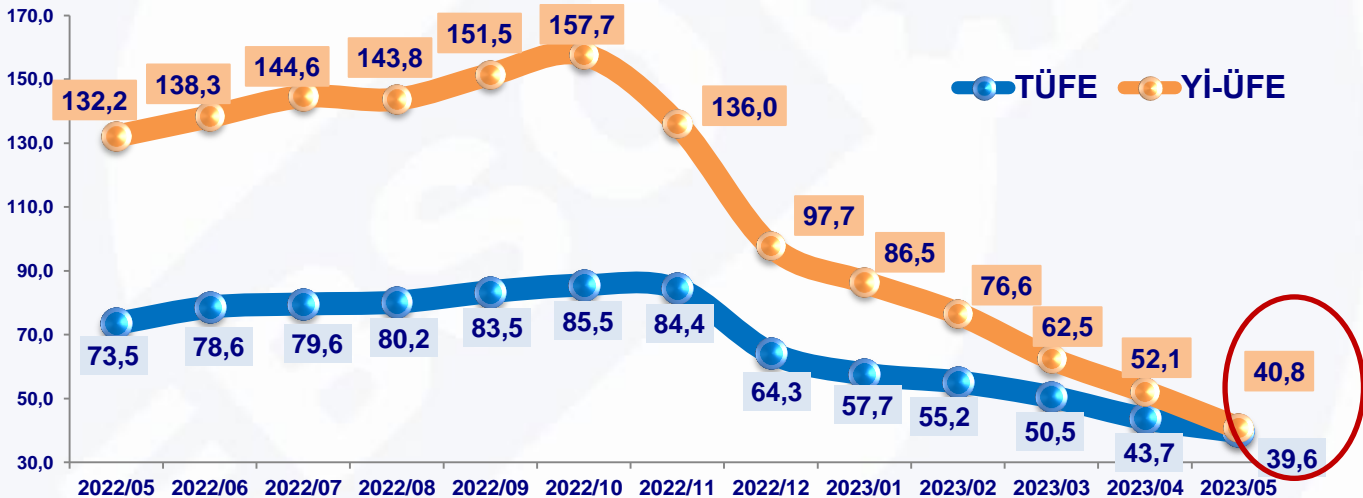
TÜFE

Yıllık %47,70

Aylık %3,60

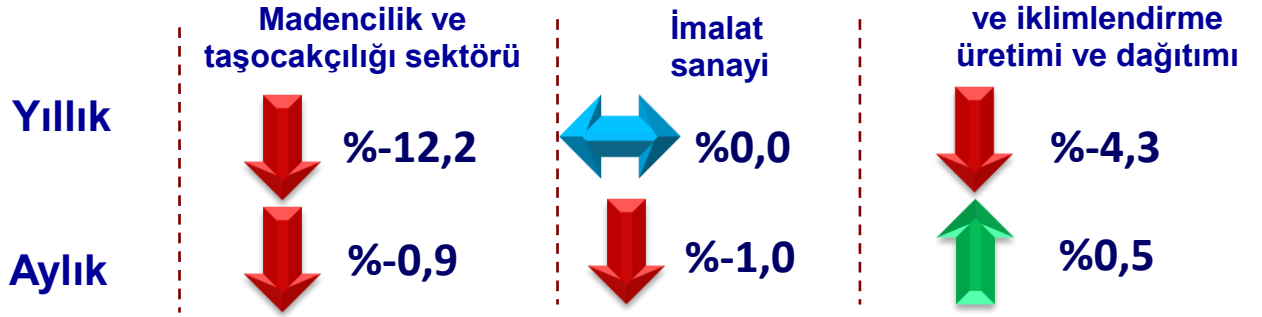
arttı.

Yıllık Değişim Oranları (%)

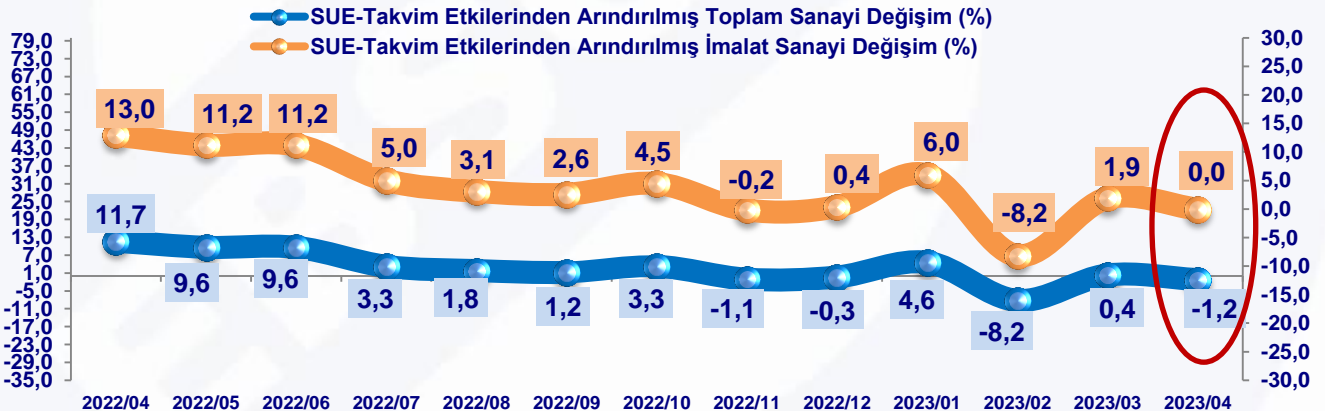

Sanayi üretim endeksi; 2023 yılı Nisan ayında yıllık bazda %-1,2, aylık bazda ise %0,9 azaldı.

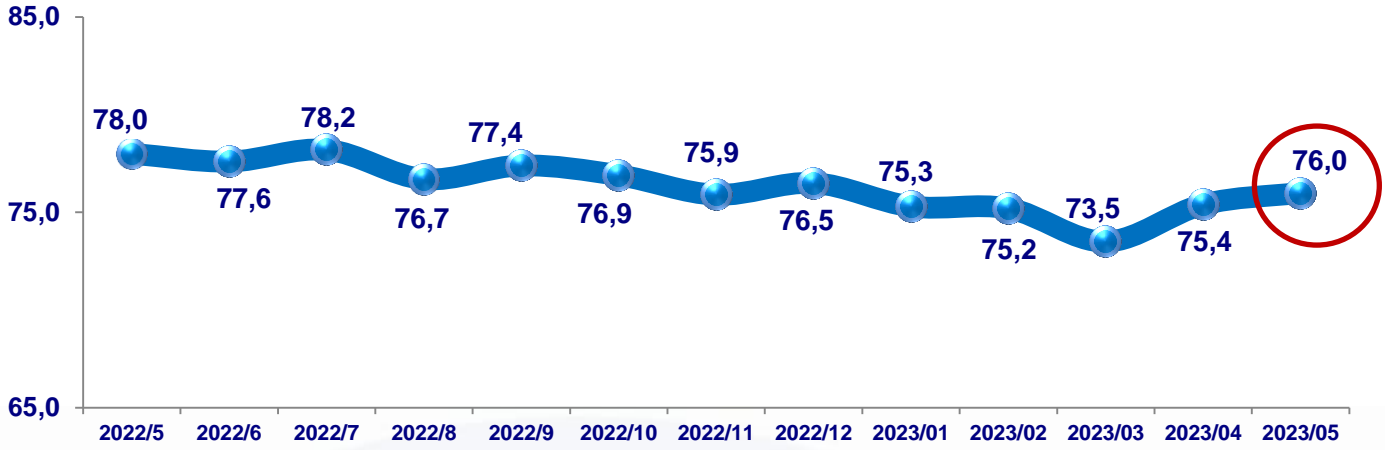
Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre; ana sanayi gruplarından 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre, enerjide %0,3 artış gerçekleşirken, dayanıklı tüketim malında %-4,5, dayanıksız tüketim malında %-1,5, sermaye malında %-0,7 ve ara malında %-0,6 azalış kaydedildi.

İmalat Sanayinin Alt Sektörlerinde Değişim Oranları

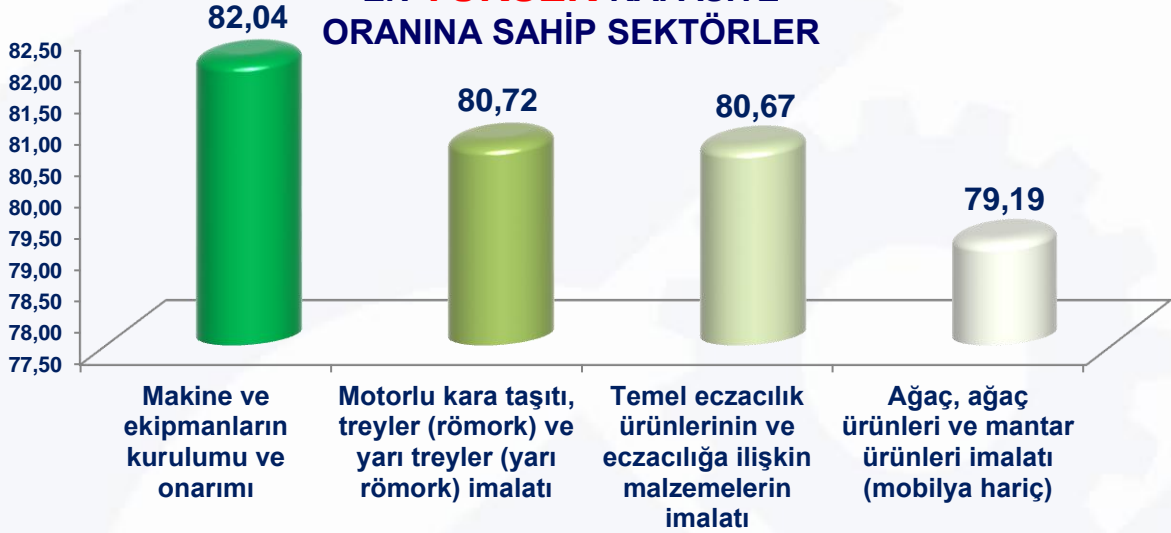

Kapasite Kullanımı; 2023 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre 0,6 puan artarak %76,0 oranında gerçekleşti.

EN YÜKSEK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

EN DÜŞÜK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

İşsizlik Oranı

%10,2

İşsiz sayısı

74 bin kişi artarak

3 MİLYON 585 BİN kişi

İstihdam Oranı

%48,4

İstihdam edilenlerin sayısı

521 bin kişi artarak

31 MİLYON 610 BİN kişi

İşgücü 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya 594 bin kişi artarak 35 milyon 195 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,9 puan artarak %53,9 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,7 iken kadınlarda %36,4 gerçekleşti.

2023 yılı Nisan ayında, erkeklerde %8,1 iken kadınlarda %14,3 olarak kaydedildi.

Mevsim Etkisinden Arındırılmış Temel İşgücü Göstergeleri Nisan

	Toplam	
	2022	2023
15 yaş ve daha yukarı yaştakiler		
Nüfus (Milyon kişi)	64,5	65,3
İşgücü (Milyon kişi)	34,2	35,2
İstihdam (Milyon kişi)	30,5	31,6
İşsiz (Milyon kişi)	3,7	3,6
İşgücüne dahil olmayanlar (Milyon kişi)	30,2	30,1
İşgücüne katılma oranı (%)	53,1	53,9
İstihdam oranı (%)	47,3	48,4
İşsizlik oranı (%)	10,9	10,2
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	20,0	19,1

GENÇ NÜFUSTA;**2023 yılı Nisan ayında;****İşsizlik Oranı %19,1****İstihdam Oranı %37,0****arttı.**

*Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

İstihdam edilenlerden referans döneminde işbaşında olanların, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış haftalık ortalama fiili çalışma süresi 2023 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre 0,2 saat azalarak 44,4 saat olarak gerçekleşti.

	2022	2023
	Nisan	
Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı (1)	%14,4	%17,1
İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı (2)	%18,2	%17,5
Atıl işgücü oranı (3)	%21,4	%23,8

TAMAMLAYICI**İŞGÜCÜ****GÖSTERGELERİ**

(1) Zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin toplamının işgücüne oranıdır.

(2) İşsiz ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

(3) Zamana bağlı eksik istihdam, işsizler ve potansiyel işgücünün toplamının işgücü ve potansiyel işgücünün toplamına oranıdır.

GÜVEN ENDEKSLERİ

(MAYIS 2023)

(BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE)

REEL
KESİM
GÜVEN
ENDEKSİ0,3 puan ile
sınırlı artarak
108,3 ile yatay
seyrini
korudu.TÜKETİCİ
GÜVEN
ENDEKSİ3,5 puan
artarak 91,1 ile
yükselişini
sürdü.EKONOMİK
GÜVEN
ENDEKSİ1,5 puan
artarak 103,7
seviyesinde
kaydedildi.

Reel Kesim ve Ekonomik Güven endeksi 2023 yılı Mayıs ayında iyimserlik ve kötümserlik sınırı olan 100 barajını üzerinde gerçekleştirdi.

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomik Güven Endeksi
2022			
Mayıs	109,4	67,6	97,6
2021 Yıllık	104,6	71,3	96,8
2023			
Mart	105,2	80,1	98,8
Nisan	108,0	87,5	102,2
Mayıs	108,3	91,1	103,7

*100'ün altı olumsuz algıyı göstermektedir. Ekonomik güven endeksi mevsim etkilerinden arındırılmış alt endeksler kullanılarak hesaplanmaktadır.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2022 yılı Mayıs ayında 143 milyar 977 milyon TL fazla vermiş iken, 2023 yılı Mayıs ayında son 5 ayın ardından 118 milyar 906 milyon TL fazla verdi.

MAYIS 2023

Bütçe Gelirleri ↑ Bütçe Giderleri

%72,9

549,4 MİLYAR TL

%147,7

430,5 MİLYAR TL

2023 yılı Mayıs ayında vergi gelirleri; yıllık bazda %75,1 oranında artarak 507 milyar 414 milyon TL olarak gerçekleşti. Faiz hariç giderler %110,3 oranında artarak 327 milyar 804 milyon TL seviyesine ulaştı.

Ayrıca, 2022 yılı Mayıs ayında 161 milyar 888 milyon TL faiz dışı fazla verilmiş iken, 2023 yılı Mayıs ayında 221 milyar 620 milyon TL faiz dışı fazla verildi.

Milyon TL	May.23	Oca-May.23	2023/2022 Değişim Oranı (%) (Ocak-Mayıs)
Bütçe Gelirleri	549.424	1.612.124	48,7
Bütçe Giderleri	430.518	1.875.715	95,4
Bütçe Dengesi	118.906	-263.590	-311,5

ÖDEMELER DENGESİ (NİSAN 2023)

Cari işlemler hesabı; 2023 yılı Nisan ayında piyasa beklentilerinin üzerinde yıllık bazda 5,4 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu ay itibariyle net altın ithalatı 1,1 milyar dolar gerçekleşerek cari açığı negatif etkiledi. Küresel enerji fiyatlarındaki gerileme ile birlikte net enerji ithalatı 3,8 milyar dolar ile 2021 yılı Eylül ayından bu yana en düşük seviyede gerçekleşti. Seyahat ve taşımacılık gelirleri yukarı yönlü seyrini koruyarak cari açığa pozitif etki yarattı. 12 aylık kümülatifte ise, cari açık 57,8 milyar dolar olarak kaydedildi.

Milyon Dolar	Nisan		Ocak-Nisan		12 Aylık Kümülatif
	2022	2023	2022	2023	2023
CARİ İŞLEMLER HESABI	-2.544	-5.404	-20.309	-29.726	-57.804
SERMAYE HESABI	-3	-8	-6	-58	-87
FİNANS HESABI	28	-9.096	-12.107	-36.478	-47.651
Doğrudan Yatırımlar (net)	-783	-784	-1.436	-1.905	-8.881
Portföy Yatırımlar (net)	606	1.204	5.502	1.535	9.561
Diğer Yatırımlar (net)	-3.012	-1.353	-11.724	-13.663	-42.646
Rezerv Varlıklar (net)	3.217	-8.163	-4.449	-22.445	-5.685
Net Hata ve Noksan	2.575	-3.684	8.208	-6.694	10.240

2023 yılı Nisan ayında, net doğrudan yatırımlarda 784 milyon dolar ile son altı ayın en yüksek sermaye girişi gerçekleşti. Portföy yatırımlarında, 1,2 milyar dolar ile son sekiz ayın en yüksek sermaye çıkışı gerçekleşti. Diğer yatırımlarda, 1,4 milyar dolar sermaye girişi yaşandı.

Doğrudan yatırımlar

-784
Milyon \$

Sermaye girişi

Diğer yatırımlar

-1,4
Milyar \$

Sermaye girişi

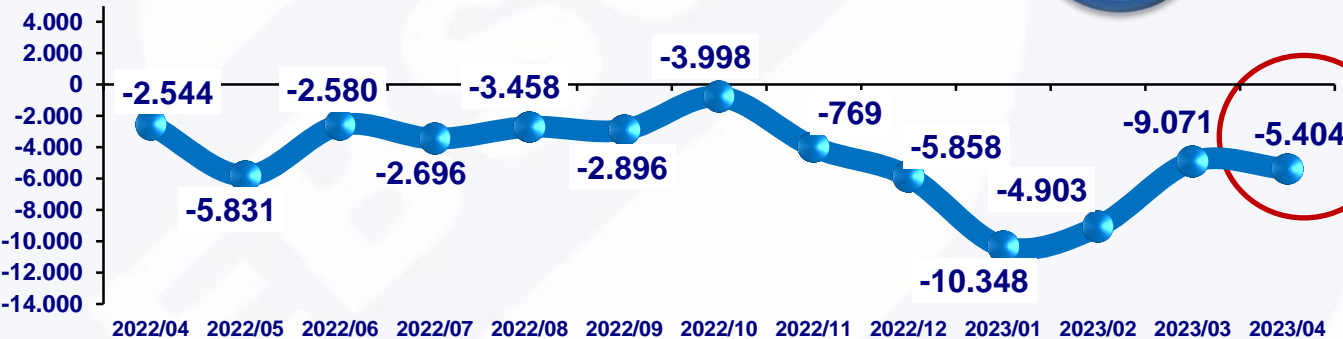
Portföy yatırımları

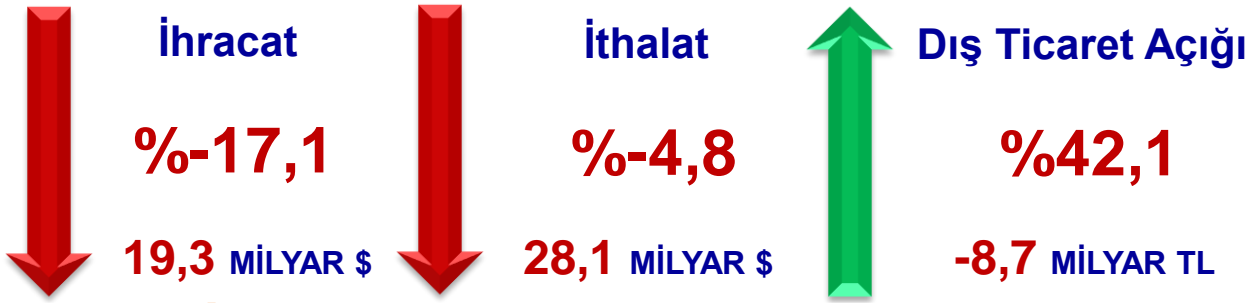
1,2
Milyar \$

Sermaye çıkışı

Rezerv varlıklarda 2023 yılının Nisan ayında, 8,2 milyar dolar, 2023 yılı Ocak-Nisan döneminde ise, 22,4 milyarlık bir düşüş gerçekleşti. Nisan ayında net hata ve noksan kaleminde 3,7 milyar dolar, 2023 yılı Ocak-Nisan döneminde ise, 6,7 milyar dolar sermaye çıkışı kaydedildi.

Önümüzdeki günlerde de yüksek seyretmesi beklenen dış ticaret açığının cari açığı yukarı yönlü baskılayacağı ve turizm sezonun yaz aylarında hareketlenmesi ile birlikte turizm gelirlerinin cari açığı destekleyeceği öngörülmektedir.

Milyar Dolar

İhracat (FOB)

İthalat (CIF)

Dış Ticaret Dengesi

Ara Malları
(Hammadde) İthalatı

	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		Ara Malları (Hammadde) İthalatı	
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)
Ocak-Nisan 2022	83,4	21,5	116,1	40,2	-32,7	130,9	95,8	53,1
Ocak-Nisan 2023	80,9	-3,0	124,3	7,1	-43,4	32,9	94,5	-1,4
Nisan 2022	23,3	24,4	29,5	35,0	-6,1	99,6	24,1	45,0
Nisan 2023	19,3	-17,1	28,1	-4,8	-8,7	42,1	20,5	-14,6

2022 yılı Nisan ayında %42,6 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2023 yılı Nisan ayında %42,2'ye düŐtü. AB'ye yapılan ihracat %17,9 oranında azalarak 8,2 milyar dolar, AB'den yapılan ithalat %7,7 oranında artarak 8,4 milyar dolar olarak kaydedildi.

İZMİR

2023 yılı Nisan ayında;
İhracat %22,9 azalarak
1,3 milyar \$,
İthalat %16,5 azalarak
1,0 milyar \$

İHRACAT (Milyar \$) İTHALAT

2,4 Motorlu kara taşıtları

Mineral yakıtlar,
mineral yağlar

5,0

2,0 Kazanlar, makinalar

Kazanlar, makinalar

3,2

1,15 Elektrikli makine
ve cihazlar

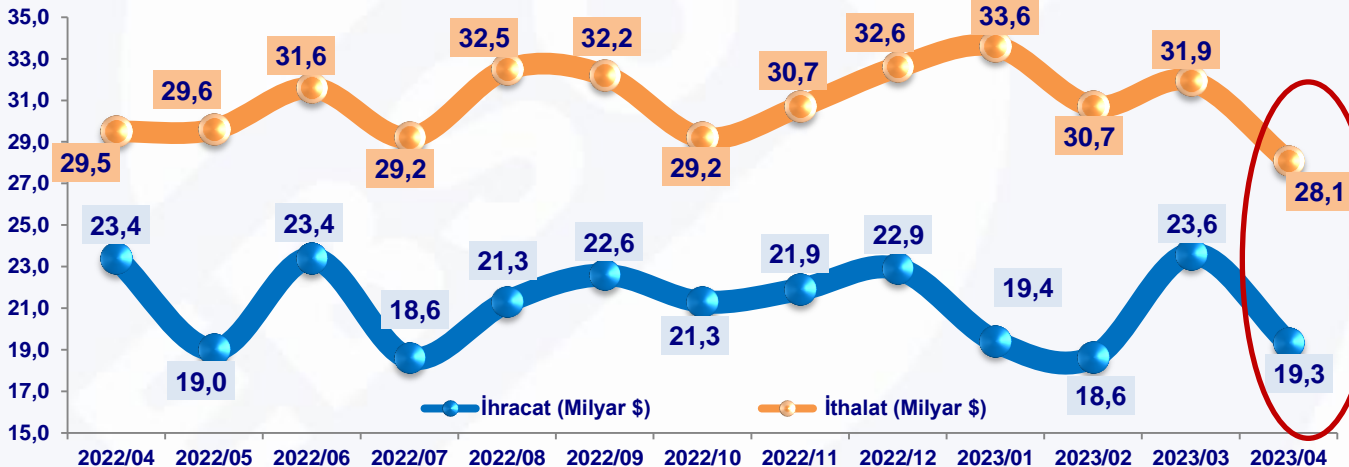
Motorlu kara taşıtları

2,5

1,13 Mineral yakıtlar,
mineral yağlar

Demir ve çelik

2,4

Kaynak: TÜİK

GÖSTERGE ADI	2020	2021	2022	SON VERİLER		
				2022/III	2022/IV	2023/I
BÜYÜME						
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyar \$)	717,1	807,1	905,5	242,0	262,7	245,5
Kişi başı Milli Gelir (\$)	8.600	9.592	10.655	-	-	-
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	1,9	11,4	5,6	4,0	3,5	4,0
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	3,4	18,5	4,3	2,0	-1,6	1,6
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Milyon Kişi)	26,7	28,8	30,7	31,3	31,1	31,6
İstihdam Oranı (%)	42,7	45,2	47,5	48,0	47,6	48,4
İşsiz Sayısı (Milyon Kişi)	4,0	3,9	3,6	3,6	3,5	3,6
İşsizlik Oranı (%)	13,1	12,0	10,5	10,2	10,1	10,2
Genç Nüfusta İşsizlik Oranı (%)	24,6	22,8	19,5	19,0	20,3	19,1
ENFLASYON (%)	2020	2021	2022	Mar.23	Nis.23	May.23
Yİ-ÜFE (yıllık)	25,2	79,9	97,7	62,5	52,1	40,8
YD-ÜFE (yıllık)	37,6	87,6	49,9	40,4	40,1
TÜFE (yıllık)	14,6	36,1	64,3	50,5	43,7	39,6
DIŞ TİCARET (Milyar \$)	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
İhracat	170	225	254	18,6	23,6	19,3
İthalat	220	271	364	30,7	31,9	28,1
Dış Ticaret Dengesi	-50	-46	-110	-12,1	-8,3	-8,7
Cari İşlemler Dengesi	-31,9	-7,2	-48,4	-9,1	-4,9	-5,4
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Teşvikli Yatırımlar (Milyar TL)	471	531	879	57,4	143,3	67,6
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	10.219	12.552	13.602	1.184	1.431	1.309
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	5.791	7.098	6.759	316	478	933
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Kurulan Şirket Sayıları	101.318	109.695	140.229	9.473	11.319	9.174
Kapanan Şirket Sayıları	15.366	16.222	23.170	1.178	1.451	1.423
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2020	2021	2022	Oca.23	Şub.23	Mar.23
Reel Kesim Döviz Pozisyon Açığı	-121,9	-120,0	-89,0	-88,8	-86,5	-90,4
BORÇLANMA (Milyar \$)	2020	2021	2022	2022-II	2022-III	2022-IV
Dış Borç Stoku	430,2	439,3	459,0	441,9	439,5	459,0
Kamu	178,7	180,5	186,9	179,5	173,9	186,9
Özel	230,2	232,7	239,4	233,0	233,7	239,4
İÇ BORÇ STOKU (Milyar TL)	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
İç Borç Stoku	1.060	1.321	1.905	2.021	2.233	2.293
KREDİLER (Milyar \$)	2020	2021	2022	Oca.23	Şub.23	2023/I
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	169,9	164,8	157,6	159,2	158,0	158,0
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Tavk. Etk. Arındırılmış)	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Toplam Sanayi (%)	1,5	19,6	6,0	-8,2	0,4	-1,2
İmalat Sanayi (%)	1,8	20,8	7,2	-8,2	1,9	0,0
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2020	2021	2022	Mar.23	Nis.23	May.23
Kapasite Kullanım Oranı	71,9	76,6	77,2	73,5	75,4	76,0
GÜVEN ENDEKSLERİ	2020	2021	2022	Mar.23	Nis.23	May.23
Reel Kesim Güven Endeksi	98,2	110,6	104,6	105,2	108,0	108,3
Tüketici Güven Endeksi	81,0	79,0	71,3	80,1	87,5	91,1
Ekonomik Güven Endeksi	88,4	99,0	96,8	98,8	102,2	103,7
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Sanayi Ciro Endeksi	247,1	412,2	883,7	919,4	1.130,8	1.120,8
ELEKTRİK ENERJİSİ	2020	2021	2022	Oca.23	Şub.23	Mar.23
Elektrik Enerjisi Üretimi (Milyon (Mwh))	294,1	319,1	320,1	26,2	23,6	25,3
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Milyon (Mwh))	233,4	253,5	253,0	20,9	18,9	20,2
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyar TL)	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Bütçe Dengesi	-175,3	-201,5	-139,1	-170,6	-47,2	-132,5
PROTESTOLU SENET	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	572	420	292	16	18	18
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	2.070	2.642	2.729	163	272	186
KARŞILIKSIZ ÇEK	2020	2021	2022	Şub.23	Mar.23	Nis.23
Karşılıksız İşlemi Yapılan Çek Adedi	195.058	152.560	123.574	8.848	9.381	8.075
Karşılıksız İşlemi Yapıldıktan Sonra Ödenen Çek Adedi	79.896	42.414	26.536	1.226	1.168	857
BORSA VE DÖVİZ	2020	2021	2022	Mar.23	Nis.23	May.23
BIST 100 Endeksi	1.134	1.498	3.081	4.813	4.618	4.887
Dolar/TL	7,01	8,89	16,56	18,97	19,30	19,68
İmalat PMI Endeksi	50,0	52,1	48,2	50,9	51,5	51,5

GÖSTERGE ADI	2020	2021	2022	SON AYLIK VERİLER		
NÜFUS-GÖÇ						
Nüfus (Bin)	4.395	4.425	4.462			
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,2	5,2			
Nüfus Artış Hızı (‰)	6,3	7,1	8,2			
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	5,5	12,7	7,1			
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM						
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.486	1.588	1.731			
Sanayi İstihdamının Payı (%)	33,5	32,9	32,4			
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	307	273	260			
İşsizlik Oranı (%)	17,1	14,7	13,0			
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	478	511	-			
Kadın İstihdamının Oranı (%)	32,1	28,3	-			
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,5	14,2	-			
TARIMSAL ÜRETİM						
Bitkisel Üretim Değeri (Milyar TL)	6,4	-	-			
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	3,0	-	-			
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)						
Kamu Yatırım Tahsis Payı (%)	-	-	-			
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYELER						
Üye Sayısı	75	74	-			
MİLLİ GELİR						
İzmir GSYH (Milyar TL.)	109	124	-			
KİŞİBAŞI MİLLİ GELİR						
Kişibaşı MG (Dolar)	9.967	11.668	-			
ENFLASYON (%)						
TÜFE (yıllık)	14,5	34,0	-			
DIŞ TİCARET (Milyon \$)				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
İhracat	11.597	14.774	17.012	1.400	1.636	1.301
İthalat	8.465	10.921	13.625	1.040	1.225	1.037
Dış Ticaret Dengesi	3.132	3.854	3.387	360	411	264
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,8	6,6	6,7	7,5	6,9	6,7
KAPASİTE KULLANIMI (%)				2022-III	2022-IV	2023-I
Kapasite Kullanım Oranı	59	63	65	69	65	62
PROTESTOLU SENETLER				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	32.749	28.857	20.596	1.121	1.390	1.200
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	5,7	6,9	7,1	7,0	7,7	6,7
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	581	668	517	43	50	54
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
Belge Adedi	527	680	814	98	80	101
Yatırım (Milyon TL)	19.458	24.457	31.823	3.983	3.589	2.222
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,8	5,7	5,3	8,9	3,9	3,3
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	5,2	6,4	5,2	9,6	6,3	3,6
MALİ / FİNANS				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
Bütçe Gelir/Gider	4,4	4,8	5,1	3,9	3,6	3,6
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,5	11,4	10,5	11,1	10,7	10,5
BANKACILIK				2022-III	2022-IV	2023-I
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)	102,4	88,4	87,4	86,1	87,4	90,3
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)	5,8	5,6	5,5	5,4	5,5	5,3
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)	5,2	4,9	5,2	5,1	5,2	5,2
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER				Şubat.23	Mart.23	Nisan.2023
Kurulan Şirket Sayısı	6.274	6.654	8.136	647	700	547
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,1	5,8	6,8	6,2	6,0
Kapanan Şirket Sayısı	939	976	1.452	72	91	83
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	6,0	6,3	6,1	6,3	5,8
MARKA-PATENT SAYISI				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
Marka Tescil Sayısı (Adet)*	5.348	6.969	9.068	760	1.024	848
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,1	6,5	7,1	7,0	6,8
Patent Tescil Sayısı (Adet)*	89	139	163	10	29	35
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,2	4,8	2,5	4,9	6,0
TURİZM				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	297	636	1.462	33	46	99
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	2,3	2,6	3,3	1,7	1,9	3,0
MOTORLU KARA TAŞITLARI				Şubat.23	Mart.23	Nisan.23
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2	6,2

YILLIK OLARAK AÇIKLANMAKTADIR.

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, T.C. HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TPMK, TEİAŞ-EPDK *Aylık veriler, başvuru verileri, yıllık veriler tescil verileridir.

DİJİTALLEŞME VE YEŞİL DÖNÜŞÜMDE KÜRESEL LİDERLER

Tarihi

1923-1972

Novo Nordisk'in kuruluş hikayesi, Nobel ödüllü Danimarkalı Prof. Dr. August Krogh ve diyabetle yaşayan doktor eşi Marie'nin 1922'de yeni araştırmalar için ABD'ye gitmeleri ile başladı. O yıllarda diyabet tedavisinde çığır açıcı yeni bir yöntem olarak lanse edilen insülin ilacı hakkında daha fazla bilgi almak için Prof. Dr. Krogh, Kanada'ya gitti ve insülinin Danimarka'da üretilmesi için gerekli izinleri aldı. Prof. Dr. Krogh, çalışma ortağı Hagedorn ile Danimarka'da Nordisk Insulinlaboratorium adlı laboratuvarı kurarak insülin üretimine ve tedavisine başladı. İki bilim insanı, insülin geliştirmeye devam ederken, insülin üretimi için gerekli olan makinaların tesisine yönelik Harald Pedersen ile ortaklık kurdu. Ardından, ikinci bir firma olarak Novo Therapeutisk Laboratorium kuruldu. Hastane yatırımları ve açılışları da yapan her iki firma, hızlı bir büyüme kaydetti ve dünyanın en büyük insülin üreticileri haline geldi. İlerleyen yıllarda, ürünlerinin %90'ının ihraç eder düzeye geldiler. Ayrıca, insani yardım sağlamak üzere Nordisk ve Novo vakıfları da kuruldu. Firmalar 1970'li yıllara kadar, yarım asırlık bir süre içinde diyabet tedavisinde küresel lider haline geldiler.

1973-2010

Nordisk'in 1973'te şirketin ilk insan büyüme hormonunu piyasaya çıkartması, gelecekte bu alanda dünyanın en büyük üreticilerinden biri olmasının önünü açtı. Novo ile Nordisk yoğun rekabetle yılların ardından 1989'da birleşti ve Novo Nordisk kuruldu. 1985'de diyabet tedavisinde çığır açıcı bir kolaylık olarak nitelendirilen insülin kaleminin piyasa sürülmesi ve 1996'da kanama bozukluğu olan insanlara yönelik yeni tedavi yöntemlerinin geliştirilmesi, firmanın popülerliğini artırdı. 2002'de Dünya Diyabet Vakfı ile 2005'de Dünya Hemofili Vakfı'nın kurularak, dünyanın en az gelişmiş ülkeleri için insülin tedarikinin kolaylaştırılması da, firma açısından bir diğer dikkat çekici gelişme oldu.

2011-Günümüz

Firma 2014'te, kentsel yaşamın kronik hastalıkların artışındaki rolü dikkate alınarak ve hastalıkları önleme konusuna odaklanılarak, kamu-özel sektör ortaklığı olan Diyabeti Değiştiren Şehirler Programı başlattı. Firma ayrıca, gelişen teknoloji odağında, büyüme hormonu ve hemofili alanlarındaki ilaçlarını da artırdı. Novo Nordisk, günümüzde sadece sağlık alanında değil, tüm sektörleri kapsayarak hazırlanan dünyanın en değerli 100 şirketi çalışmasında da ilk sıralarda yer alıyor.

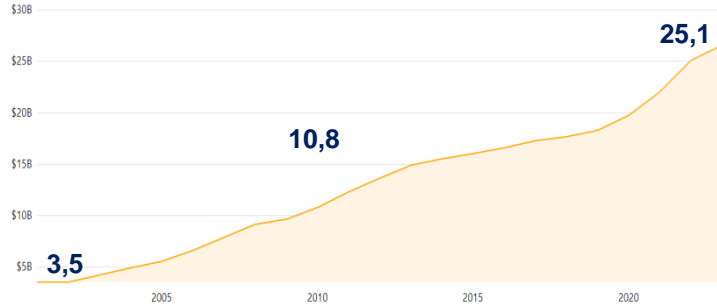

Rakamlarla

- 100 yıllık bir tarihe sahip olan Novo Nordisk'in gelirleri, her zaman istikrarlı bir büyüme sergilemekle birlikte, asıl yükseliş trendini 2000'li yıllarda yakaladı. 2001'de 3,5 milyar dolar düzeyinde olan gelirler, 2010'da 10,8 milyar dolara, 2022'de 25,1 milyar dolara yükseldi.

Gelirler (Milyar \$)

Kaynak: Companies Market Cap

1923

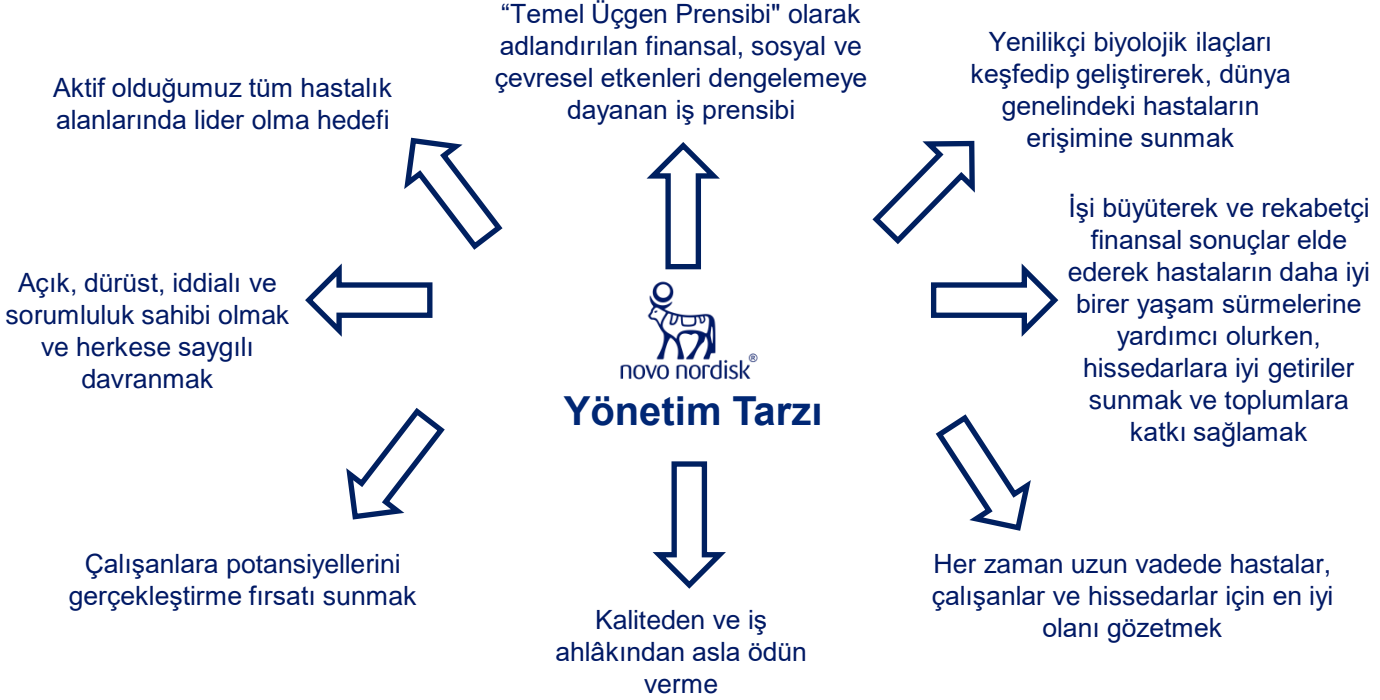
Günümüz

Dünyanın en büyük global sağlık şirketlerinden biri olan Novo Nordisk'in temelleri, 1923 yılında iki küçük Danimarka şirketi olan Nordisk Insulinlaboratorium ve Novo Therapeutisk Laboratorium ile diyabet tedavisine yönelik insülin geliştirme amacıyla atıldı. İki firma arasında geçen yoğun rekabet, diyabet tedavisinde çığır açıcı gelişmeler sağladı. 1989'da birleşen ve Novo Nordisk adını alan firma, diyabetin yanı sıra kanama bozuklukları ve büyüme hormonu tedavilerinde de çığır açıcı gelişmelere imza attı.

Günümüzde, 80 ülkede, 50,000'den fazla çalışanıyla faaliyet gösteren ve ürünlerini 170 ülkede hastaların erişimine sunan **Novo Nordisk**, Fortune Dergisi'nin **dünyanın en değerli 100 şirketi içinde** yer almasının yanı sıra, Corporate Knights adlı işletme dergisi tarafından **dünyanın en sürdürülebilir şirketi** de seçildi.

DİJİTALLEŞME VE YEŞİL DÖNÜŞÜMDE KÜRESEL LİDERLER

Yeşil Dönüşüm Prensipleri

Novo Nordisk, sürdürülebilirlik hedeflerini, “Sıfır için Döngüsel” olarak adlandırıyor ve

sıfıra ulaşmanın üç yolu olarak aşağıdaki hedefleri gözetiyor:

Yenilenebilir elektriğe geçmek

2020 yılında, küresel üretiminde %100 yenilenebilir elektrik kullanarak hedefine ulaşan Novo Nordisk, bir sonraki adım olarak faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel ayak izini ortadan kaldırmak için iş süreçlerini dönüştürmeyi ve 2030 yılına kadar net sıfır karbon hedefine ulaşmayı amaçlıyor.

Çevre dostu ürünler tasarlamak

Atıkları azaltmak için hem mevcut hem de gelecekteki ürünleri yeniden tasarlamak ve üretimde kullanılan ham maddelerden, bir araya getirilme şekillerine kadar, malzemelerin geri kazanılıp yeni ürünlere dönüştürülebilmesi için cihazların son kullanım tarihi sorunlarını çözmeye çalışıyor.

Düşünceleri paylaşan tedarikçilerle çalışmak

Hem mevcut durumdaki hem de gelecekteki tedarikçilerle, döngüsel düşünceyi değer zincirine yerleştirmek için proaktif bir şekilde iş birliği yapılıyor.

EBSO ARAŞTIRMA

Hazırlayan

Türker ADAKALE

Aslıhan ALGAN

Sorumlu Yönetici

Özdem EKİNCİ

İletişim

Ekonomi bülteni ile ilgili görüş ve önerilerinizi, arastirma@ebso.org.tr adresine mail atarak paylaşabilirsiniz.

Önceki sayılar

Aylık Ekonomi Bülteni'nin geçmiş sayılarına, <https://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomi-bulteni> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

EBSO'yu sosyal medyadan takip etmek için ilgili logoyu tıklayabilirsiniz.

Twitter

Instagram

Facebook

LinkedIn

Youtube

